

Briuselis, 2019 01 30
COM(2019) 68 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**dėl išimties pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamentą taikymo Anglijos bankui ir
Jungtinės Karalystės skolos valdymo biurui**

1. IŽANGA

Pagal Reglamento (ES) Nr. 596/2014 dėl piktnaudžiavimo rinka¹ (toliau – PRR) 6 straipsnio 1 dalį PRR netaikomas sandoriams, pavedimams ar veiksams, kuriuos įgyvendindamos pinigų, valiutos keitimo kurso ar valstybės skolos valdymo politiką vykdo valstybės narės, įskaitant federacinės valstybės narės atveju – federacijos narius, Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) narius, vienos arba kelių valstybių narių ministerijas, kitas agentūras ir specialiosios paskirties įmones arba jų vardu veikiančius asmenis.

Remiantis PRR 6 straipsnio 5 dalimi, ši PRR taikymo srities išimtis veiklai, vykdomai siekiant viešojo intereso, Komisijai pagal PRR 35 straipsnį priėmus deleguotąjį aktą, gali būti taikoma ir tam tikroms trečiųjų šalių valstybės institucijoms ir centriniams bankams. Dėl to, remdamasi PRR 6 straipsnio 5 dalies antra pastraipa, Komisija privalėjo ne vėliau kaip 2016 m. sausio 3 d. parengti ir Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti ataskaitą, kurioje įvertinamas valstybės institucijų, valdančių valstybės skolą ar dalyvaujančių ją valdant, ir trečiųjų šalių centrinių bankų traktavimas tarptautiniu lygmeniu.

Šiam tikslui pasiekti Komisija užsakė išorinį tyrimą „Išimties, taikomos trečiųjų valstybių centriniams bankams ir kitiems subjektams pagal Piktnaudžiavimo rinka reglamentą ir Finansinių priemonių rinkų reglamentą“², kurį atliko Europos politikos studijų centras (angl. CEPS) ir Bolonijos universitetas. Tyrimas grindžiamas apklausa ir tiriamuoju darbu. Jį atliekant analizuotos piktnaudžiavimo rinka sistemos ir rizikos valdymo standartai, taikytini 13-os jurisdikcijų trečiųjų šalių centriniams bankams ir skolos valdymo biurams (toliau – SVB). Šioms jurisdikcijoms pirmenybė teikta, be kitų kriterijų, dėl jų atitikties sisteminės svarbos finansų sektorių kriterijams. Kad būtų lengviau įvertinti išimties pagal PRR 6 straipsnio 5 dalį taikymo būtinybę ir tinkamumą, atliekant tyrimą įvertintas piktnaudžiavimo rinka taisyklių ir rizikos valdymo standartų rinkinys, jį lyginant su Europos lyginamuoju standartu, grindžiamu atitinkamomis Europos Sąjungoje ir jos valstybėse narėse galiojančiomis taisyklėmis ir standartais.

Pagal PRR 6 straipsnio 5 dalį privalomą pateikti ataskaitą³ Komisija teisėkūros institucijoms pateikė 2015 m. gruodžio 16 d. 2015 m. gruodžio 17 d. Komisija, remdamasi tos ataskaitos išvadomis, priėmė Deleguotąjį reglamentą (ES) 2016/522⁴, kuriuo pradėjo PRR išimtį taikyti

¹ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 596/2014 dėl piktnaudžiavimo rinka (Piktnaudžiavimo rinka reglamentas) ir kuriuo panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/6/EB ir Komisijos direktyvos 2003/124/EB, 2003/125/EB ir 2004/72/EB (OL L 173, 2014 6 12, p. 1).

² <https://www.ceps.eu/publications/study-exemptions-third-country-central-banks-and-debt-management-offices-under-mifir>

³ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai „Trečiųjų šalių valstybės institucijų, valdančių valstybės skolą ar dalyvaujančių ją valdant, ir trečiųjų šalių centrinių bankų traktavimas tarptautiniu lygmeniu pagal Reglamentą (ES) Nr. 596/2014 dėl piktnaudžiavimo rinka“, COM(2015) 647 *final*.

⁴ 2015 m. gruodžio 17 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2016/522, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 596/2014 nuostatos dėl tam tikroms trečiųjų šalių valstybės institucijoms ir centriniams bankams taikomos išimties, manipuliavimo rinka požymių, ribų, nuo kurių informacija turi būti atskleidžiama, kompetentingos institucijos, kuriai pranešama apie informacijos atskleidimo atidėjimą, leidimo prekiauti draudimo laikotarpiais ir vadovų sandorių, apie kuriuos reikia pranešti, rūšių (OL L 88/1, 2016 4 5, p. 1).

ir nurodytoms ataskaitoje analizuotų jurisdikcijų trečiųjų šalių valstybės institucijoms ir centriniam bankams.

2. ATASKAITOS TEISINIS PAGRINDAS. PIKTNAUDŽIAVIMO RINKA REGLAMENTO 6 STRAIPSNIO 5 DALIS

PRR 6 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje reikalaujama, kad Komisija ne vėliau kaip 2016 m. sausio 3 d. parengtų ir Europos Parlamentui bei Tarybai pateiktų ataskaitą, kurioje būtų įvertintas valstybės institucijų, valdančių valstybės skolą ar dalyvaujančių ją valdant, ir trečiųjų šalių centrinių bankų traktavimas tarptautiniu lygmeniu.

Dėl ataskaitos turinio PRR 6 straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje nurodyta, kad Komisijos ataskaitoje turėtų būti pateikta trečiųjų šalių teisinei sistemai priklausančių valstybės institucijų, valdančių valstybės skolą ar dalyvaujančių ją valdant, ir centrinių bankų traktavimo bei rizikos valdymo standartų, taikomų sandoriams, kuriuos sudaro tos institucijos ir centriniai bankai, lyginamoji analizė. Be to, PRR 6 straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje nustatyta, kad tuo atveju, jei ataskaitoje, visų pirma pagal lyginamosios analizės rezultatus, padaroma išvada, jog tų trečiųjų šalių centrinių bankų fiskalinei atsakomybei būtina netaikyti šiame reglamente nustatytų priemonių ir draudimų, Komisija pirmiau nurodytą išimtį turėtų taikyti ir tų trečiųjų šalių centriniam bankams.

2016 m. gruodžio mėn. Komisija priėmė pagal PRR 6 straipsnio 5 dalį privalomą pateikti ataskaitą ir Deleguotąjį reglamentą 2016/522, kuriame išvardino subjektus, kuriems pradedama taikyti PRR taikymo srities išimtis.

Kadangi rengiant minėtą ataskaitą ir deleguotąjį reglamentą Jungtinė Karalystė buvo valstybė narė, nenagrinėtas nei jos skolos valdymo biurų ir jos teisinei sistemai priklausančių centrinių bankų traktavimas, nei rizikos valdymo standartai, taikomi tų subjektų sudaromiems sandoriams. Tačiau artėjant Jungtinės Karalystės statuso pasikeitimui į trečiąją šalį dabar Europos Parlamentui ir Tarybai derėtų pateikti ataskaitą pagal PRR 6 straipsnio 5 dalį, kurioje būtų nagrinėjama galimybė pradėti taikyti PRR taikymo srities išimtį ir tos šalies atitinkamiems subjektams.

3. IŠIMTIES TAIKYMO JUNGKTINEI KARALYSTEI TINKAMUMO ANALIZĖ

3.1. Vertinimo kriterijai

Atsižvelgiant į didelį Jungtinėje Karalystėje sudaromų sandorių, patenkančių į PRR taikymo sritį, skaičių, esama aiškaus pagrindo įvertinti galimybę pradėti taikyti 6 straipsnio išimtį jos centriniam bankui ir, jei tinkama, jos valstybės institucijoms, valdančioms valstybės skolą ar dalyvaujančioms ją valdant. Subjektai, aiškiai patenkantys į šio vertinimo sritį, yra Anglijos bankas ir Jungtinės Karalystės skolos valdymo biuras.

Pirmiausia analizė grindžiama Jungtinėje Karalystėje galiojančių piktnaudžiavimo rinka taisyklių vertinimu. Tai, visų pirma, taisyklės, taikomos:

- i) prekybai vertybiniais popieriais pasinaudojant viešai neatskleista informacija ir neteisėtam informacijos atskleidimui;
- ii) manipuliavimui rinka;
- iii) Piktnaudžiavimo rinka reglamento taikymo išimčiai.

Antra, atliekant analizę vertinti rizikos valdymo standartai, kuriuos sudaro vidaus susitarimai, sistemos ir procedūros, kuriais personalo darbuotojams užkertamas kelias tiesiogiai arba netiesiogiai savo labui vykdyti sandorius ar pavedimus arba imtis veiksmų. Be kita ko, jie apima elgesio taisykles, taikomas:

- i) personalo darbuotojų naudojimuisi konfidencialia informacija;
- ii) personalo darbuotojų vykdomiems turto ir finansinių priemonių sandoriams;
- iii) personalo darbuotojų nepriklausomumui ir interesų konfliktams;
- iv) elgesio taisyklių laikymosi užtikrinimui.

Analizė grindžiama CEPS atlikto tyrimo išvadomis. Nors tyrime minėtos Jungtinėje Karalystėje taikomos taisyklės nagrinėjamos laikant, kad Jungtinė Karalystė turi valstybės narės statusą, jame pateikiama visa informacija, būtina siekiant išsamiai įvertinti, ar tinkama pradėti 6 straipsnio 1 dalyje numatytą išimtį taikyti Anglijos bankui ir Jungtinės Karalystės skolos valdymo biurui.

Išsamus visų analizėje nagrinėtų elementų aprašymas pateikiamas CEPS atliktame tyrime.

3.2. Jungtinės Karalystės analizės santrauka

Piktnaudžiavimo rinka tvarka

Šiuo metu PRR taisyklės yra tiesiogiai taikomos Jungtinėje Karalystėje, nes ji yra valstybė narė. Kadangi PRR yra Sąjungos piktnaudžiavimo rinka sistemos ašis, Jungtinė Karalystė numato tinkamas prekybos vertybiniais popieriais pasinaudojant viešai neatskleista informacija, neteisėto viešai neatskleistos informacijos atskleidimo ir visų formų manipuliavimo rinka taisykles ir piktnaudžiavimo rinka tvarkos išimtis. Tačiau kadangi Jungtinė Karalystė yra pradėjusi pasitraukimo iš Europos Sąjungos procedūrą, derėtų apsvaistyti numatomus Jungtinės Karalystės piktnaudžiavimo rinka tvarkos pakeitimus, kuriuos šalis galėtų padaryti ateityje. Šiuo atžvilgiu, remiantis aiškinamuoju dokumentu,

pridedamu prie lydimajo teisės akto „2018 m. piktnaudžiavimo rinka taisyklės (pakeitimas) (išstojimas iš ES)“⁵ projekto, panašu, kad Jungtinės Karalystės vyriausybė turi aiškų ketinimą artimiausiu metu nekeisti su piktnaudžiavimo rinka tvarka, nustatyta pagal PRR, susijusios politikos, išskyrus tais atvejais, kai pakeitimų prireiks dėl naujo šalies statuso pasitraukus iš ES arba siekiant palengvinti pereinamąjį laikotarpį.

Rizikos valdymo standartai

Anglijos bankas taiko išsamias rizikos valdymo taisykles sandoriams, pavedimams ar veiksams, kuriais įgyvendinama pinigų, valiutos keitimo kurso ar valstybės skolos valdymo politika. Pagal šias taisykles personalo darbuotojai turi laikytis pareigos saugoti profesinę paslaptį, be to, jiems draudžiama atskleisti viešai neatskleistą informaciją ir ja naudotis asmeniniais tikslais. Taip pat taikomos vidaus elgesio taisyklės, pagal kurias nustatyti apribojimai personalo darbuotojų vykdomiems turto ir finansinių priemonių sandoriams, interesų konfliktams taikomos taisyklės ir aiškos atskaitomybės ryšių taisyklės atvejais, kai taikomos bet kurios elgesio taisyklės. Galiausiai Anglijos bankas taiko drausmines procedūras, pagal kurias už minėtų taisyklių nesilaikymą taikomos baudmės.

Jungtinės Karalystės skolos valdymo biuro darbuotojams taikoma tvirta elgesio taisyklių sistema. Dauguma šių taisyklių nustatytos Valstybės tarnybos administravimo kodekse. Kaip ir kiti valstybės tarnautojai, biuro darbuotojai privalo saugoti profesinę paslaptį ir vengti naudotis viešai neatskleista informacija savo privatiems finansiniams interesams tenkinti. Personalo darbuotojams neleidžiama investuoti į akcijų paketus ir kitus vertybinius popierius, jei tokios investicijos nesuderinamos su jų darbo pobūdžiu. Be to, laikydamiesi galiojančių interesų konflikto taisyklių jie negali dalyvauti priimant jokių sprendimus, kurie galėtų daryti poveikį jų investicijų vertei. Tais atvejais, kai nesilaikoma personalo taisyklių ir kai personalo darbuotojų veiksmais sutrikdoma organizacijos veikla arba gadinama jos reputacija, biuras taiko drausmines procedūras.

4. IŠVADOS

Remdamasi gauta informacija ir atlikta analize, Komisija priėjo išvados, kad Jungtinei Karalystei tapus trečiąja šalimi derėtų leisti netaikyti PRR reikalavimų Jungtinės Karalystės centriniam bankui ir SVB, t. y. Anglijos bankui ir Jungtinės Karalystės skolos valdymo biurui.

Galiausiai šia išvada nedaromas joks poveikis pakeitimams, kurie galbūt bus daromi ateityje, atsižvelgiant į pakeistus trečiųjų šalių teisės aktus ar pasikeitusias faktines aplinkybes, jei dėl jų trečiųjų šalių centriniais bankams ir SVB, kuriems daroma išimtis, sąrašą prireiktų peržiūrėti.

⁵ <https://www.gov.uk/government/publications/draft-market-abuse-amendment-eu-exit-regulations-2018>